וויי שרייט מען׳- כשכואב זועקים, ואם למרות שאין בכל להועיל מאומה מכל מקום האדם זועק כל אימת שחש כאב וצער, מדוע איפה לא זעק איוב על גזירת הבנים. אלא על כרחך שהגזירה לא נגעה ללבו ולא כאבה לו כאב אמיתי, ולכן איוב ששתק נידון ביסורים, מידה כנגד מידה.

ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרך (שמות א יג).

׳**בפרך**׳ פירשוהו חז"ל (סוטה יא:) ׳בפה רך׳ שבתחילה נהגו המצרים עם ישראל בטובה ודרך בקשה, ואח"כ התחילו לנגשם. וכמו שאמרו כאן במדרש רבה שפרעה בעצמו נטל סל ומגרפה, ומי היה רואה את פרעה נוטל סל ומגרפה ועושה בלבנים ולא היה עושה.

ולמעשה מאז ולעולם נהגו כך רשעי אוה"ע ורשעי ישראל בעבדי ה׳, שבתחילה באים עליהם בדרך טובה ובקשה ואח"כ לאחר זמן נוגשים בהם. ומה היא העצה שלא ליהנות בשום פעם מטובתם של רשעים ולא להתפעל מחסדיהם וממעשיהם, ואם נדע להבין ולקיים את הפסוק (תהלים קלט כב) ׳תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי׳ שעוד בתחילה בעת טובתם לאויבים היו לנו, לא יצליחו אח"כ לנגוש בנו[ד].

ויעש להם בתים (שמות א כא).

ופרש"י בתי כהונה ולויה ומלכות שקרויין בתים, ויבן את בית ה׳ ואת בית המלך, כהונה ולויה מיוכבד, ומלכות ממרים, כדאיתא במסכת סוטה (יא:). הנה מה שמרים ויוכבד זכו לבתים ר"ל בתי כהונה ומלכות דהוי מידה כנגד מידה שבלי זכרים נמי מתקיימת האומה הישראלית אבל לא שייך כהונה ומלכות בלי זכרים דבזה הולכים אחר האב והר מידה כנגד מידה שלא רצו להתב לזכרים ומש"ה זכו לכהונה ומלכות.

הערות

ד. כתבי תלמידים, הגדש"פ מבית לוי.